[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 942: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 530

ਕਿਰਨ ਜੋਤੀ ਮੈਨੀ

ਬਨਾਮ

ਅਨੀਸ਼ ਪ੍ਰਮੋਦ ਪਟੇਲ

(2024 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2915-2918)

15 ਜੁਲਾਈ 2024

[ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣਾ, ਕਈ ਲੰਬੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੰਬਿਤ, ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੀਆਂ ਕਈ ਅਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ। ਮੁੱਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਟੱਲ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਨੋਟ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਧਾਰਾ 142 ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਦੇ ਅਧੀਨ - ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਾ-ਮੁੜਨਯੋਗ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨਾ - ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਨੌਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਸਨ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਰਹਿਮੀ, ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਦਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ - ਕਈ ਸਿਵਲ/ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲੰਬਿਤ - ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫ਼ਾਈ ਦੀਆਂ ਅਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ:

ਸਥਿਤ: ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੁਰੰਮਤ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਲਾਕ ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ - ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਮੇਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਭੰਗ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 15, 18, 20, 34]

ਕਿਰਨ ਜੋਤੀ ਮੈਨੀ ਬਨਾਮ ਅਨੀਸ਼ ਪ੍ਰਮੋਦ ਪਟੇਲ

ਭੋਜਨ-ਭੱਤਾ - ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭੰਗ ਹੋਈਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ - ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਦੇ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਤੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਤਨਖਾਹ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾਏ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਤਨਖਾਹ 1,39,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਜੋਂ 5 ਤੋਂ 7 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। 50 ਲੱਖ:

ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉੱਚੇ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਆਨੰਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮਾਣਦੇ ਰਹੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਮਦਨ ਦਾ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ - ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਿਰਭਰਾਂ, ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਬੈਂਕ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਝ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਸਾਬਕਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਹੈ - ਵਿਆਹ ਦੇ ਭੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਹੈ - ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੰਡਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪਰ ਪਤਨੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ, ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇ। [ਪੈਰਾ 30, 32-34]

ਰੱਖ-ਰਖਾਅ - ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ - ਉਚਿਤ ਮਾਤਰਾ - ਇੱਕ-ਵਾਰੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ - ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ - ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਹਿਤੇਸ਼ ਭਟਨਾਗਰ ਬਨਾਮ ਦੀਪਾ ਭਟਨਾਗਰ [2011] 6 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 118: (2011) 5 ਐਸਸੀਸੀ 234; ਅਸ਼ੋਕ ਹੁਰਾ ਬਨਾਮ ਰੂਪਾ ਬਿਪਿਨ ਜ਼ਵੇਰੀ [1997] 2 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 875 (1997) 4 ਐਸਸੀਸੀ 226; ਸ਼ਿਲਪਾ ਸੈਲੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਵਰੁਣ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ [2023] 5 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 165: (2022) 15 ਐਸਸੀਸੀ 754; ਵਿੰਨੀ ਪਰਮਵੀਰ ਪਰਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪਰਮਵੀਰ ਪਰਮਾਰ [2011] 9 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 371: 2011 (13) ਐਸਸੀਸੀ 112; ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਸਰਲਾ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਅਗਰਵਾਲ [2012] 7 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 607 (2012) 7 ਐਸਸੀਸੀ 288; ਰਜਨੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਨੇਹਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [2020] 13 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1093: (2021) 2 ਐਸਸੀਸੀ 32 - 'ਤੇ

ਨਿਰਭਰ।ਮਨੀਸ਼ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਅਕਾਂਕਸ਼ਾ ਜੈਨ [2017] 3 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 702: (2017) 15 ਐਸਸੀਸੀ 801; ਸ਼ੈਲਜਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਖੋਬੰਨਾ (2018) 12 ਐਸਸੀਸੀ 199; ਸੁਨੀਤਾ ਕਛਵਾਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਨਿਲ ਕਛਵਾਹਾ (2014) 16 ਐਸਸੀਸੀ 715 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ; ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860; ਦਾਜ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ, 1961; ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2005; ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973।

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142; ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ; ਵਿਆਹ ਦਾ ਅਟੱਲ ਟੁੱਟਣਾ; ਵਿਆਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਗਿਆ; ਵਿਆਹ ਦਾ ਭੰਗ; ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ; ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ; ਰੱਖ-ਰਖਾਅ; ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ; ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾਤਰਾ; ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ; ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦ; ਵੱਖ ਹੋਣਾ; ਸੁਲ੍ਹਾ ਅਸਫਲ; ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ; ਬੇਰਹਿਮੀ, ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼; ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ।

ਕੇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2915-2918

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 01.12.2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.ਐਮ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 406 ਆਫ਼ 2023 ਅਤੇ ਸੀਆਰਐਲਐਮਏਨੰਬਰ 4294, 4907 ਅਤੇ 17294 ਆਫ਼ 2023 ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2919-2922 ਆਫ਼ 2024 ਦੇ ਨਾਲ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ੀਆਂ

ਗੌਰਵ ਭਾਟੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪਵਨਸ਼੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ, ਉਤਕਰਸ਼ ਜੈਸਵਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ

ਸਮੀਰ ਕੁਮਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਵਕੀਲ

ਕਿਰਨ ਜੋਤੀ ਮੈਨੀ ਬਨਾਮ ਅਨੀਸ਼ ਪ੍ਰਮੋਦ ਪਟੇਲ7

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਨਿਰਣਾ, ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ, ਜੇ.

ਸੀਆਰਐਲ. ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ/2024@ ਐਸਐਲਪੀ(ਸੀਆਰਐਲ.) ਨੰਬਰ 672-675/2024:

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.ਐਮ.ਸੀ. 406/2023 ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.ਐਮ.ਏ.. 4294/2023, ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.ਐਮ.ਏ.. 4907/2023, ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.ਐਮ.ਏ.. 17294/2023 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 01.12.2023 ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਕੁੱਲ ਬਕਾਏ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ 20% ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। 65,00,000/- (ਸਿਰਫ਼ ਪੈਂਹਠ ਲੱਖ ਰੁਪਏ), ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ।

3. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ 30.04.2015 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ, 13.04.2016 ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰ. 34/2016 ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਹਿਲਾ ਥਾਣਾ, ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ, ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860[1] ਦੀ ਧਾਰਾ 498A/323/504 ਅਤੇ ਦਾਜ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 3/4 ਦੇ ਤਹਿਤ।2 ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, 06.05.2016 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 22.09.2016 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

4. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਐਕਟ, 20053 ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ 2016 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 4622 ਨੂੰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀਵੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੇ

ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ 10.05.2018 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 35,000/- ਰੁਪਏ (ਪੈਂਤੀ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਸਿਰਫ਼) ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। 01.02.2019 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 45,000/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 55,000/- ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

5. ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1973.4 ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 12860/2019 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 09.04.2019 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਚੋਲਗੀ 06.07.2019 ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 01.02.2019 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਭਾਵ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀਵੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 41/2019 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਤੀਜਾ, ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 33533/2019 ਰਾਹੀਂ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਮਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 16.09.2019 ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਮਨਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 13.12.2019 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀਵੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

6. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਪੀਡਬਲਯੂਡੀਵੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ 2016 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 4622 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀਵੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 41/2019 ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 13.08.2021 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਤੀਸ ਹਜ਼ਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕੇਸ ਨੰਬਰ 41/2019 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 882/2022 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 4622/2016 ਨੂੰ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 691/2022 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਹਿਲਾ ਅਦਾਲਤ, ਤੀਸ ਹਜ਼ਾਰੀ, ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ 04.04.2022 ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 14.03.2023 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ

33533/2019 ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 12860/2019 ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 2023 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 298 ਅਤੇ 2023 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 1951 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਰਾਹਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227, ਸੀਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਮਹਿਲਾ ਅਦਾਲਤ, ਤੀਸ ਹਜ਼ਾਰੀ, ਕੇਂਦਰੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਰਕ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਢੁਕਵੇਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, 2023 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 406 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 08.05.2023 ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਈਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ 31.12.2022 ਤੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਕੁੱਲ ਬਕਾਏ ਦਾ 10%, ਯਾਨੀ ਕਿ 52,95,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ 10%, ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

8. ਤੀਸ ਹਜ਼ਾਰੀ, ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਮਹਿਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਚੌਵੀ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। 09.06.2023 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 3,92,500/- (ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਬਿਆਸੀ ਹਜ਼ਾਰ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਸਿਰਫ਼)।

9. ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਕੁੱਲ ਬਕਾਏ ਦਾ 20%, ਯਾਨੀ ਕਿ 65,00,000/- (ਪੈਂਹਠ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਿਰਫ਼) ਦਾ 20% ਵੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪ੍ਰਤੀ 01.02.2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 39 ਅਤੇ 62, 2018 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਮਹਿਲਾ ਅਦਾਲਤ, ਕੇਂਦਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਤੀਸ ਹਜ਼ਾਰੀ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਮਦਨ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ

ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਰਕਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਪਤੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 5½ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰੋਖਾਅ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਰਕਮ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

10. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਤੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਈ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਿਛਲੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮਿਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਜਿਸਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫ਼ਾਈ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

11. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੜ-ਮਿਲਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਮਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਪਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ-ਮਿਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

12. ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

13. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਤੀ ਪਿਛਲੇ ਨੌਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਯਤਨ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੁਨਰ-ਮਿਲਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ।

14. ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪਹਿਲੇ 11 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਰਹਿਮੀ, ਸੱਟ ਅਤੇ ਦਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ

ਕਿਰਨ ਜੋਤੀ ਮੈਨੀ ਬਨਾਮ ਅਨੀਸ਼ ਪ੍ਰਮੋਦ ਪਟੇਲ

ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀਵੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀਵੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 17(1)(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

15. ਉਪਰੋਕਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣਾ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫ਼ਾਈ ਦੀਆਂ ਕਈ ਅਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ।

16. ਹਿਤੇਸ਼ ਭਟਨਾਗਰ ਬਨਾਮ ਦੀਪਾ ਭਟਨਾਗਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਟੱਲ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੁਨਰ-ਮਿਲਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਯਤਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬਚਣ ਅਤੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

17. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਸ਼ੋਕ ਹੁਰਾ ਬਨਾਮ ਰੁਪਾ ਬਿਪਿਨ ਜ਼ਵੇਰੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵਿਆਹ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਕਾਰਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦੇਸ਼, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਜਾਂ ਵਿਹਾਰਕ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਅਟੱਲ ਅੰਤ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਦਾਲਤ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

18. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੁਰੰਮਤ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਲਾਕ ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

19. ਸ਼ਿਲਪਾ ਸੈਲੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਵਰੁਣ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਕੋਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਟੱਲ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਦੇਸ਼ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੀ ਵਿਆਹ ਅਟੱਲ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹਿਵਾਸ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਸਹਿਵਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਪਿਛਲੀਆਂ ਜਾਂ ਲੰਬਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼, ਸੁਲ੍ਹਾ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ, ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਵਿਚਾਰ।

20. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਨੌਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਬੇਰਹਿਮੀ, ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਦਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਅਰਥ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਨੇੜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀਆਂ। ਇਸ ਤੱਥਵਾਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵੀ ਜਤਾਈ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਮਿਲਾਪ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

21. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭਾਰਤ

---

5 [2011] 6 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 118: (2011) 5 ਐਸਸੀਸੀ 234

6 [1997] 2 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 875: (1997) 4 ਐਸਸੀਸੀ 226

7 [2023] 5 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 165: (2022) 15 ਐਸਸੀਸੀ 754

ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

22. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਗਲਾ ਵਿਵਾਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ-ਭੱਤੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜ਼ਾਰੇ-ਭੱਤੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੁਣ ਵਿਆਹ ਦੇ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਤਨੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ, ਆਪਣੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਨ।

23. ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਵਾਰੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਵਾਰੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਉਚਿਤ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ-ਵਾਰੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

24. ਵਿੰਨੀ ਪਰਮਵੀਰ ਪਰਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪਰਮਵੀਰ ਪਰਮਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਫਾਰਮੂਲਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਟ੍ਰੇਟਜੈਕਟ ਰੁਬਰਿਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੀ ਰੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਆਚਰਣ, ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਫਰਜ਼, ਪਤੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ, ਪਤਨੀ ਦਾ ਆਰਾਮ, ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਜਿਸ ਜੀਵਨ ਢੰਗ ਦੀ ਆਦੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹੋਰ ਪੂਰਕ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਸਰਲਾ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਅਗਰਵਾਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ

ਭੱਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ, ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਸਹਾਇਕ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

25. ਰਜਨੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਨੇਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, 10 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਢਾਂਚਾ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਦੂਜੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਨਿਰਭਰ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਬੇਘਰ ਜਾਂ ਘੁੰਮਣਘੇਰੀ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ:

i. ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ।

ii. ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਿਰਭਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ।

iii. ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਥਿਤੀ।

iv. ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਸੁਤੰਤਰ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ।

V. ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਾਂਗ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ।

vi. ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਬਲੀਦਾਨ।

vii. ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਵਾਜਬ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ।

viii. ਪਤੀ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ, ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ।

8.[2011] 9 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 371: (2011) 13 ਐਸਸੀਸੀ 112

9.[2012] 7 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 607: (2012) 7 ਐਸਸੀਸੀ 288

10.[2020] 13 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1093: (2021) 2 ਐਸਸੀਸੀ 32

ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ, ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਪਿਛੋਕੜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਿਰਭਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭੋਜਨ, ਕੱਪੜੇ, ਆਸਰਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰੋਤ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਦਾਲਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਜਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣੀ ਪਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

26. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਤੀ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਪਤੀ ਦੀ ਅਸਲ ਆਮਦਨ, ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਵਾਜਬ ਖਰਚੇ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਸ਼ਰਿਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਉੱਚ ਜੀਵਨ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਪਤੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ ਕਿ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਨਿਰਪੱਖ, ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇ ਜਿਸਦੀ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਆਦੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋਣ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਨਿਰਭਰ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਜਬ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕੇ।

27. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਫੈਸਲਾ ਖਾਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀਵੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਪਤਨੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਪਤਨੀ ਕਮਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ; ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਰਗੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਖਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ

ਵਿਦਿਅਕ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਵਾਜਬ ਰਕਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ, ਬੱਚੇ, ਜਾਂ ਨਿਰਭਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਅਪੰਗਤਾ ਜਾਂ ਬਿਮਾਰੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਆਵਰਤੀ ਖਰਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਆਪਕ ਢਾਂਚੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੀਸ਼ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਅਕਾਂਕਸ਼ਾ ਜੈਨ, [11] ਸ਼ੈਲਜਾ ਅਤੇ ਅਨਰ ਬਨਾਮ ਖੋਬੰਨਾ, 12 ਅਤੇ ਸੁਨੀਤਾ ਕਛਵਾਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਨਾਮ ਅਨਿਲ ਕਛਵਾਹਾ, 13, ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਠੋਸ, ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

28. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ-ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ, ਲਾਭਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ, ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਵੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਪਤੀ ਡੋਸ਼ ਬੈਂਕ ਦੇ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲਗਭਗ 8 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਸਿਕ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਕਟੌਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁੱਧ ਤਨਖਾਹ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਮਾਪੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਚਤ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਵੀ 28 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਆਉਣ 'ਤੇ ਠਹਿਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਇੱਕ ਨਿਰਭਰ ਮਾਸੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਲਗਭਗ 55,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚੇ ਉਹ ਉਸਦੇ ਲਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਖਰਚੇ ਲਗਭਗ 4 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ, ਕੁਝ ਸਟਾਕ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਪਤੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਨਿਊ ਜਰਸੀ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੀ ਮਾਲਕ ਹੈ।

---

11 [2017] 3 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 702: (2017) 15 ਐਸਸੀਸੀ 801

12 (2018) 12 ਐਸਸੀਸੀ 199

13 (2014) 16 ਐਸਸੀਸੀ 715

29. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰਲਾ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਤਨਖਾਹ 1,39,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਇਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਿਰਭਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮਾਸਿਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਰਚੇ 4 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਦੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਲਗਭਗ 75,000/- ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਇਸਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬੱਚੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਵਜੋਂ 40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਉਸਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ।

30. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮਾਣਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਦੋਵੇਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ, ਪਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ ਦਾ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਿਰਭਰਾਂ, ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਬੈਂਕ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਝ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਸਾਬਕਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਹੈ।

31. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ-ਵਾਰੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਇੱਕ-ਵਾਰੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਜੋਂ 5 ਤੋਂ 7 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਤੀ ਨੇ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਸਿਰਫ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਕਈ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਗੋਦ ਨਹੀਂ ਲਿਆ।

32. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੋਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਭੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੰਡਯੋਗ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਜੀਵਨ

ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੋਵੇ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਕਾਂ, ਇੱਥੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਗ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਪਰ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।

33. ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀਤਾ, ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ, ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇੱਕ-ਵਾਰੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਰਕਮ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਰਕਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਰਕਮ ਸਾਰੇ ਲੰਬਿਤ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਵਰ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਵਜੋਂ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

34. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਪਤੀ ਉੱਪਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਕੇਸ, ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਵੇਂ, ਲੰਬਿਤ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇਗੀ।

35. ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ।

ਸੀਆਰਐਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ..... 2024: @ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸੀਆਰਐਲ) NOS-1168-1171

36. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

37. ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵੀ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ/ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ/ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਿਰਨ ਜੋਤੀ ਮੈਨੀ ਬਨਾਮ ਅਨੀਸ਼ ਪ੍ਰਮੋਦ ਪਟੇਲ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

<u>ਡਿਸਕਲੇਮਰ :-</u> ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ